No. 40 1858

Bredasche Courant

DONDERDAG 20 MEI.

Frankrijk.

PARIJS, den 17den Mei.

De keizer en de keizerin hebben Zaturdag avond met de koningin der Nederlanden de voorstelling bijgewoond in de opera, waar de *Corsaire* werd opgevoerd.

Gisteren is er ter eere der Koningin groot diner in het paleis der Tuilerien geweest; heden bal ten hove en Dingsdag diner bij den Minister van buitenlandsche zaken. Het vertrek naar Fontainebleau is op aanstaanden Zaturdag bepaald.

Door den keizer vergezeld heeft de Koningin der Nederlanden het museum der artillerie bezocht.

Toen de keizer de Vorstin te Versailles de vele merkwaardigheden deed bezigtigen, wilde hij haar ook het genot verschaffen, dat het schouwspel der groote waterwerken oplevert, doch door een gebrek aan een der aanvoerbuizen van het water kon zulks geen plaats hebben. Op Zr. Ms. bevel wordt nu dag en nacht door gearbeid om het gebrek te herstellen.

H. M. is zeer opgetogen over de groote werken, welke in den laatsten tijd in deze hoofdstad zijn tot stand gebragt, en met groote belangstelling vernam zij van den keizer, die zelf haar een en ander aanwees, welke werken verder nog voorgenomen zijn.

— Nog altijd is de dag niet bepaald, waarop de Conferentiën geopend zullen worden, en men spreekt nu weder van een uitstel tot in de maand Junij; de bijeenkomst der gevolmagtigden wordt ook vertraagd door de moeijelijkheid om het eens te worden over de te behandelen vraagstukken en over de wijze om die ten einde te brengen. Bij de voorbereidende zamenkomsten, welke sedert eenige dagen hebben plaats gehad, is gebleken, dat men nog verder was van eenstemmigheid dan men gedacht had, zoowel over de bevoegdheid der Conferentie als over de overeenkomsten waaraan zij haar zegel zal moeten hechten.

— De *Moniteur* deelt mede dat, in weerwil van de ijverige pogingen der Mogendheden om te verlangen dat de Porte eene botsing met de Montenegrijnen vermijden zou, de Turken een inval in het district Grahovo gemaakt hebben, waardoor de vijandelijkheden zijn aangevangen. Daaromtrent wordt uit Ragusa gemeld dat de Turksche troepen den 13den dezer te Balosar en Vitome binnengerukt zijn en die plaatsen in brand gestoken hebben, waarna 7000 Turken de hoogten van Grahovo hebben bezet. De Montenegrijnen, 5000 man sterk, hebben zich dapper verdedigd en hunne stellingen ingehouden, zonder meer dan 200 man te verliezen. Grahovo is, volgens sommige berigten, die echter nog eenigzins betwijfeld worden, daarna verbrand. Bij de afzending van dit berigt duurde de strijd nog voort.

Eene nadere depêche uit Weenen, van Vrijdag avond, zegt dat de Montenegrijnen eene volslagen zegepraal op de Turken behaald hebben, die daarbij al hun geschut verloren, terwijl een hunner generaals gesneuveld is.

Dienaangaande leest men heden in den *Moniteur* de volgende depêche uit Ragusa van den 14den dezer: »De Turken hebben te Grahovo eene bloedige nederlaag geleden. De meeste hunner officieren zijn op het slagveld gebleven en hunne kanonnen en bagage zijn in handen der Montenegrijnen gevallen. De overblijfselen der Ottomanische strijdkrachten zijn in groote wanorde naar Trebigne gevlugt. De Montenegrijnen gaan nu op hunne beurt offensief te werk."

De bodems der Fransche marine *Algesiras* en *Eylau* hebben Toulon den 14den dezer verlaten, om in de Adriatische Zee te gaan kruisen en te beletten dat nieuwe Turksche troepen op de kusten van Albanie worden ontscheept. Geschiedt zulks, zoo als verzekerd wordt, in overleg met de Kabinetten van Londen en St. Petersburg, dan blijkt daaruit duidelijk, welke houding de drie Hoven in de zaak tusschen Turkije en Montenegro aannemen.

— Dezer dagen is gemeld dat een geschrift van den beroemden Franschen wijsgeer *Cousin*, getiteld *du Bien, du Vrai et du Beau*, en tot zijne meest gezochte werken behoorende, door den Roomschen Stoel op de lijst van verboden boeken geplaatst was. Een bij het Parijsche *Journal des Débats* ontvangen schrijven uit Rome van den 8sten dezer zegt: »De congregatie van den Index heeft den 6den dezer de lijst der in hare jongste zittingen veroordeelde boeken door aanplakking openbaar gemaakt. Het bekende geschrift van den heer *Cousin* is ook veroordeeld, maar staat niet op die lijst; de Paus zelf heeft, naar verzekerd wordt, bevel gegeven om de openbaarmaking van het vonnis, waardoor het werk van den beroemden schrijver getroffen is, nog uit te stellen."

— Een van de ministeriele bladen dezer hoofdstad, *le Pays*, zegt: »De jongste berigten uit Hong-Kong van 30 Maart melden dat lord *Elgin*, de Britsche gevolmagtigde, ten gevolge van depeches uit Calcutta en na overleg met zijne bondgenooten, besloten heeft een Engelsch regiment naar Indie terug te zenden, zoodra de eerste versterkingen uit Frankrijk aangekomen zouden zijn. Die versterkingen werden tegen het einde van April of het begin van Mei verwacht."

— Volgens berigten uit Alexandrie van den 5den dezer, door een half-officieel nieuwsblad van Weenen medegedeeld, werd het in Egypte voor zeker gehouden, dat de Onderkoning eerlang eene reis naar Europa zou doen; sommigen wilden weten dat hij ook Engeland bezoeken zou.

— Een dagblad van Triëst verzekert dat de heer *de Lesseps* aanstalten maakt tot het oprigten eener maatschappij voor de doorgraving der landengte van Suez, na van de Porte de verzekering te hebben ontvangen, dat er bij haar tegen de vorming van zulk eene maatschappij, als eene louter particuliere onderneming beschouwd, geen bedenking bestond.

De Parijsche *Constitutionnel* acht dat berigt niet onwaarschijnlijk, doch heeft niets vernomen waardoor het bevestigd wordt.

Duitschland.

FRANKFORT, den 16den Mei.

Het *Staatsblad* van het Hertogdom Nassau van den 11 dezer bevat het volgende: »Wij Adolf, door Gods genade, hertog tot Nassau, enz. hebben ons aangespoord gevonden om, gezamentlijk met Z. M. den Koning der Nederlanden, onzen veel beminden heer neef, overeenkomstig de bij deze afkondiging gevoegde acte van oprigting, een voor de beide takken van het huis Nassau gemeenschappelijke orde in te stellen, onder den naam »Nassausche huisorde van den gouden leeuw (Ordre du lion d'or de la Maison de Nassau). Dit besluit zal in het *Staatsblad* ter algemeene kennis gebragt worden. Gegeven te Wiesbaden den 8 Mei 1858."

— De Poolsche stad Schuczin, slechts drie mijlen van de Pruissische grenzen afliggende, is den 4 dezer, op weinige huizen na, geheel door brand vernield, waarbij ook vele menschen zijn omgekomen. De bevolking van dat stadje bestond grootendeels uit Joden en smokkelaars, en nagenoeg vijfduizend Israelieten zijn door deze ramp van huisdak beroofd geworden. Dien ten gevolge heeft zich in de Pruissische grensstad Lyck eene commissie gevormd, door welke aan de Israelieten in den geheelen Pruissischen Staat eene uitnoodiging tot ondersteuning hunner ongelukkig geworden geloofsgenooten gerigt is.

Dien zelfden dag brandden in de Rastenburger en Koningsberger kreitsen twee aanzienlijke dorpen bijna geheel af.

— Een half officieel nieuwsblad van Weenen, de *Oesterreichische Correspondenz*, deelt het volgende telegram uit Triëst van den 13den dezer mede: »Particuliere berigten uit Ragusa, alhier ontvangen, melden dat den 11den bij Grahowo een gevecht tusschen de Turken en de vereenigde Montenegrijnen en rajahs voorgevallen is. Aan de zijde der Montenegrijnen moeten 50 man gesneuveld en 70 anderen gewond zijn; omtrent het verlies der Turken heeft men geene opgave. De beide partijen streden met gelijke verbittering, de Montenegrijnen aanvallende, de Turken hunne positien verdedigende. De strijdmagt der Montenegrijnen onder het bevel van *Mirka* en die van de rajahs werden op vier tot vijf duizend man begroot, en de Turksche troepen, die op de hoogten langs het dal van Grahowo gelegerd zijn, op nagenoeg hetzelfde getal. Grahowo was eenige dagen vóór het gevecht door de inwoners zelven, op bevel van den vorst der Montenegrijnen, in de asch gelegd."

Een telegram uit Triëst van den 14den dezer, insgelijks door het evengenoemde blad medegedeeld, zegt: »Men verneemt door particuliere berigten uit Ragusa iets naders over het gevecht bij Grahowo. De Montenegrijnen tastten den 11den des avonds de Turksche legerplaats herhaaldelijk aan, maar werden teruggeslagen. Even slecht gelukte een aanval op eene Turksche batterij. Na de mislukte aanvallen trokken de Montenegrijnen terug, verdeelden zich in twee kolonnes en bezetten de wegen naar Klobuk, Korjenik en Grahowaz, ten einde aan de Turken den toevoer af te snijden. Over de verliezen aan weerszijden loopen de berigten zeer uiteen. Op den 12den is er niet gevochten."

Eindelijk leest men in een telegram uit Triëst van den 15den dezer het volgende: »Volgens particuliere berigten uit Ragusa vermeesterden de Montenegrijnen eergisteren een konvooi leeftogt van de Turken, die uit hunne legerplaats aanrukten. De Turksche troepen werden overvleugeld en verstrooid; echter werden de Montenegrijnen bij hunnen aanval op Klobuk teruggedrongen."

Engeland.

LONDEN, den 16den Mei.

Vrijdag jl. is in de beide Huizen van het Engelsche Parlement beraadslaagd over de voorstellen strekkende om de handelwijze des gouvernements jegens den gouverneur-generaal van Indie te laken.

De voorstanders van het ministerie beweerden dat hetzelve ook na de afkeuring van lord *Ellenborough* voor diens depêche en voor hare openbaarmaking verantwoordelijk was, daar de depêche het werk van het gansche kabinet was, en daar ook de kanselier der schatkist de eerste gelegenheid had aangegrepen om hare strekking wereldkundig te maken.

Tegen deze bewering kwamen de bewindslieden op, den aard der zaak en de beginselen der constitutionele staatshuishouding inroepende en tevens een gelijksoortig voorval van de laatste jaren: toen namelijk lord John Russell als lid van het liberale kabinet in 1854 aan de te Weenen gevoerde vredes-onderhandelingen eene verkeerde rigting gegeven en zich jegens Rusland zwak betoond had, nam het Lagerhuis met zijne aftreding genoegen, zonder wegens zijne feil zijne ambtgenooten verder te bemoeijelijken.

Verscheidene leden ondersteunden het voorstel, hetwelk daarentegen door lord *Ellenborough*, den lord-kanselier en den eersten minister *Derby* bestreden werd, welke beide laatsten als amendement voorsloegen dat het Huis daarop tot de orde van den dag moest overgaan.

Nadat de beraadslagingen tot laat in den nacht hadden voortgeduurd, heeft het Huis de motie van lord *Shaftesbury* met 167 tegen 158, derhalve met eene meerderheid van slechts 9 stemmen ten voordeele van het ministerie verworpen.

De algemeene aandacht is hier sterk op den uitslag der stemming over het voorstel van den heer *Cardwell* in het Lagerhuis gespannen. Over het algemeen acht men de nederlaag der Ministers zeker en verschilt alleen in de berekening der meerderheid welke zij tegen zich hebben zullen. Sommigen stellen die op 30, anderen op 50, enkelen zelfs op 80 stemmen. Het blijft echter nog altijd mogelijk dat men zich hierin bedriegt, en dat het Ministerie, bijvoorbeeld door het aannemen van het een of ander amendement, het gevaar ontkomen zal. Mogt dit daarentegen het geval niet zijn, dan ontstaat de vraag of het Parlement al dan niet zal worden ontbonden. Zulks kan zonder de toestemming der Koningin niet geschieden, en in weerwil der verzekering van de ministeriële bladen wordt het door velen betwijfeld of graaf *Derby* het voorstel tot ontbinding wel zou durven wagen.

— Het plan bestaat tot het leggen van een tweeden electrischen telegraafkabel naar Amerika, en zou door eene maatschappij, onder den naam der Europesche en Amerikaansche onderzeesche telegraafmaatschappij, met een millioen ponden sterling, in actien van 20 p. st. te verdeelen, ondernomen worden. Het uitgangspunt van de Engelsche kust zou Plymouth zijn, van waar de kabel over kaap Finisterre, Lissabon en de Azorische eilanden, naar Boston in de vereenigde Staten, of naar het eiland Bermuda, en van daar naar kaap Hatteras, in Noord-Carolina loopen zal. De geheele lengte zou derhalve 4000 zeemijlen wezen. De ondernemers zeggen stellige concessien, met uitsluitend privilegie, uit Frankrijk, Spanje en Portugal ontvangen te hebben, terwijl een der voordeelen hierin gelegen zou zijn, dat de lijn van Lissabon naar Gibraltar kan worden voortgezet, waardoor de gemeenschap met Indië langs den weg der Middellandsche Zee zou kunnen onderhouden worden.

— Te Londen is eene depêche openbaar gemaakt, houdende berigten uit Bombay van 24 April jl. Daaruit blijkt dat de muiters weder veld wonnen en dat de Engelschen op een aantal punten onder eene voor hen hoogst ongunstige weersgesteldheid en met eene afnemende krijgsmagt den strijd te voeren hadden. De Britsche opperbevelhebber, de generaal *Campbell*, was den 20sten April van Lucknow opgebroken, om naar Rohilkund te trekken, welk gewest gezegd werd geheel in de magt der opstandelingen te zijn. De afdeeling Britsche troepen, die zich in Azimghur had laten insluiten, was volgens de jongste berigten nog niet ontzet; maar men hoopte dat de kolonne van den kolonel *Lugard* daarin op of omstreeks den 20sten April zou geslaagd zijn. De generaal *Rose* bevond zich nog in Jhansi, de onlangs door hem ingenomen vesting; die plaats was nog niet veilig, daar er berigt van den aantogt van talrijke benden opstandelingen ontvangen was. In verscheiden andere landstreken, alwaar de oproerlingen de bovenhand hadden, werden door kolonnes van het Engelsche leger verkenningen ondernomen. In Punjaub en Scinde bleef het rustig, maar volgens geruchten zou de vorst van Nepaul, die tot nog toe een trouwe en zeer nuttige bondgenoot voor de Engelschen geweest is, zich aan den strijd onttrekken en naar zijn land willen terugkeeren; en wel om reden of onder voorwendsel dat hij de grenzen van zijn eigen gebied, hetwelk aan de noordoostelijke grenzen van Oude ligt, tegen invallen van de muiters beveiligen moest.

Intusschen deed het heete weder, gepaard met veelvuldige onweders, zijnen nadeelige invloed gevoelen.

De gouverneur-generaal, lord *Canning*, stond op het punt om zich weder naar Calcutta te begeven, na geruimen tijd te Allahabad, nabij het hoofdtooneel des opstands, verblijf gehouden te hebben. Welken invloed zijne bekende proclamatie en de daarin uitgesproken verbeurdverklaring der gronden op de bevolking van Oude gehad heeft, blijkt uit de depêche niet.

Na het mededeelen der jongste tijdingen uit Indie zegt het *Daily News* een van de groote dagbladen van Londen: » Dat beduidt, in goed Engelsch, dat het jaargetijde, waarin Europesche troepen in Indie krijgsbedrijven kunnen uitvoeren zonder aan onmatig groote verliezen bloot te staan, voorbij is, en dat het groote werk, de demping van den opstand, nog naauwelijks gezegd kan worden aangevangen te zijn."

— Het volgende is ontleend aan een bij de Londensche *Times* ontvangen schrijven uit Calcutta van den 10den April: daaruit wordt ook opgemaakt dat de opstandelingen, wien het tot nog toe aan regelmatige aaneensluiting en zamenwerking ontbrak, op weg zijn om zich onder leiding van één opperbevelhebber te scharen.

» Het schijnt uitgemaakt, dat wij eenen zomerveldtogt te verwachten hebben. De cipayers zijn ontsnapt, met uitzondering van een drieduizendtal, en trekken bij scharen in Rohilkund en in de provincien ten oosten van Benares. Bareilly is vol van henden van het slechte volk hetwelk, ofschoon telkens geslagen wordende, overal zamenvloeit waar vooruitzigt op plundering of regeringloosheid bestaat. *Bahadoor Khan* vormt een regelmatig bestuur en vordert daarin schielijk: hij int de belastingen, sticht familiegoederen, slaat geld in zijnen eigen naam. Al de misnoegden zoeken bescherming bij hem, aanvoerder na aanvoerder, de beruchte *Nana Sahib* in de eerste plaats, komen zich onderwerpen aan eenen man die zijne loopbaan begonnen heeft als gewoon soldaat. Hij heeft, naar men zegt, een sterk korps ruiterij, waarop hij veel vertrouwen stelt, benevens omstreeks 25,000 cipayers, en buitendien volgt hem eene schare gewapend gepeupel, welks aantal naar goedvinden hoog of laag gesteld kan worden: het zou door eenige gelukkige gevechten tot honderd duizend man aangroeijen en door eenen dag van tegenspoed tot eene kleine bende wanhoopige dweepers inkrimpen.

» Aan onze zijde bestaat er bij sommigen veel lust om hem niet voor het koele jaargetijde aan te tasten; zij zeggen dat onze troepen door operatien in dit jaargetijde als weggemaaid zouden worden, dat de onzen niet talrijk genoeg zijn om de provincie te sluiten, en dat de cipayers, de kern des oproers, ons wederom zouden ontsnappen, even als na de inneming van Delhi en van Lucknow; het zou daarom huns oordeels beter zijn, de aankomst van versterkingen af te wachten en in het koele jaargetijde met onweerstaanbare magt den aanval te ondernemen.

» Aan een anderen kant wordt gezegd dat, zoo lang er eene provincie in opstand is, hierdoor alle overige in gisting gehouden, de misnoegden aangemoedigd, het herstel van orde en veiligheid belet wordt. Buitendien wordt het zeer gevaarlijk geacht, gedurende het heete jaargetijde werkeloos te blijven, want de inlanders kiezen gewoonlijk juist dat jaargetijde voor krijgsbedrijven, wetende dat de Europeanen alsdan door het luchtsgestel als verlamd zijn. Deze redenen wegen het zwaarst, en de zomerveldtogt zal terstond aangevangen worden.

» De groote moeijelijkheid voor ons is het gebrek aan een toereikend aantal soldaten. De vermeesterde landstreken zouden bezet dienen te worden, en daartoe hebben wij geene krijgsmagt genoeg. Er zijn meer dan veertig gewesten, die meer of min in gevaar verkeeren; ieder daarvan zou vooreerst een goed gedeelte van een Europeesch regement behoeven. De opperbevelhebber, generaal *Campbell*, kan, na slechts een klein aantal posten met een garnizoen voorzien te hebben, slechts acht duizend man Europesche troepen voor den aanval op Rohilkund bijeenbrengen. Wij behoeven een grooter aantal soldaten, zoo de strijd binnen kort ten einde gebragt zal worden. Sedert de inneming van Lucknow hebben wij te strijden met eenen vijand die veel wijder verspreid en even sterk is als vroeger. Van Oude is, met uitzondering van Lucknow, nog maar een zeer gering deel onder ons gezag gebragt."

— De *Espana*, een van de voornaamste dagbladen van Madrid, heeft berigten van de Philippijnsche eilanden van 15 Maart jl. ontvangen, waarin het volgende voorkomt: » Overeenkomstig de bevelen van het Spaansche gouvernement heeft de kapitein-generaal *Norzagaray*, de gouverneur der kolonie, zich aan de gezamenlijke maatregelen van Frankrijk en Engeland tegen China bepaaldelijk en op tastbare wijze aangesloten. Een bataillon Spaansche troepen van vijf honderd man heeft zich aan boord van het Fransche schip *la Durance* ingescheept, om onder bevel van den Franschen vlootvoogd het garnizoen van Canton te gaan versterken."

Volgens een telegraphisch berigt zijn in de Maandag gehouden zitting van het Lagerhuis de beraadslagingen over de op Indie betrekkelijke zaak voortgezet. De heer *Roebuck* heeft de Regering krachtig verdedigd, terwijl sir *C. Wood* de motie van den heer *Cardwell* ondersteunde. Men geloofde niet dat het heden nog tot eene stemming komen zou.

Belgie.

BRUSSEL, den 18den April.

Sedert geruimen tijd zijn in Belgie plannen aanhangig tot uitbreiding en versterking van Antwerpen. Men heeft daarbij een tweeledig doel: meer ruimte aan de steeds toenemende bevolking en bedrijvigheid dier handelsplaats te geven, en een bolwerk daar te stellen hetwelk als hoeksteen voor een geconcentreerd stelsel van defensie zou dienen, waardoor men hoopt dat 's lands veiligheid beter en met minder kosten verzekerd zou zijn dan thans. Tot bereiking van die doeleinden zijn twee wegen voorgeslagen: sommigen willen rondom de gansche stad, de voorsteden ingesloten, een nieuwen vestingmuur aangelegd hebben; anderen raden, de stad alleen aan het noorden, alwaar nieuwe inrigtingen voor den handel en de scheepvaart aangelegd worden, uit te breiden, alzoo de voorsteden buiten de verschanste omwalling te laten, maar nabij de stad een verschanst kamp met afzonderlijke forten aan te leggen. Het eerste plan is het meest afdoende maar ook het kostbaarste, en schijnt aan de bevolking van Antwerpen het welgevalligst te zijn. Het laatste wordt door de deskundigen, hoewel niet eenstemmig, toereikend geacht, en is, naar verze-

kend wordt, door het gouvernement in de eerlang bij de wetgevende kamers in te dienen voordragt aangenomen; de kosten der uitvoering worden op twintig millioen francs of daaromstreeks begroot, terwijl de uitvoering van het eerste plan veertig tot vijf en veertig millioen francs zou kosten, eene uitgave die door velen al te zwaar geacht wordt voor een klein land, hetwelk sedert lang jaar op jaar eene som van drie en veertig millioen voor het krijgswezen besteedt.

Nederlanden.

BREDA, den 19den Mei.

Z. M. heeft den heer dr. *C. R. Hermans*, rector van het stedelijk gymnasium te 's Hertogenbosch, benoemd tot ridder der orde van de Eikenkroon.

— Men verzekert nader, dat de baron *Forstner van Dambenoy*, die zijn pensioen heeft aangevraagd als minister van oorlog en luit.-generaal, zijn ontslag heeft gevraagd als Zr. Ms. adjudant-generaal.

— Uit een door het Departement van Financien openbaar gemaakt overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de vier eerste maanden dezes jaars blijkt, dat die middelen hebben bedragen *f* 18,698,021. 29, tegen *f* 18,350,561. 81½ in de vier eerste maanden van 1857.

— In bijzondere berigten uit 's Hage leest men:

»Naar men verzekert, vertrekt Z. M. de Koning niet naar het Loo voor Julij, doch dienaangaande is weinig met zekerheid te zeggen, wijl Zr. Ms. plan daartoe gewoonlijk zeer korten tijd vóór de uitvoering daarvan bekend is.

»Z. K. H. de Prins *van Oranje* zal dit jaar, althans vóór zijnen verjaardag, geene buitenlandsche reis doen en te Leijden zijne studien blijven voortzetten tot 15 Augustus e. k. Dan vertrekt H. D. naar het Loo, om vervolgens met Z. M. den Koning en H. M. de Koningin Amsterdam en 's Hage te bezoeken bij gelegenheid der feestelijkheden, die alsdan ook ter zijner eere zullen plaats hebben. Mogt daarna het paleis op den Kneuterdijk nog niet gereed zijn, dan neemt Z. K. H. voorshands H. D. intrek in het paleis in het Noord-Einde.

»Ten aanzien van het burgemeesterschap te dezer stede wil men weten, dat de keuze zal vallen op den baron *Rengers van Warmenhuizen* of op den wethouder, den heer *Gevers Deijnoot*, doch maakt het gewigt der aanbevelingen, die elk dezer ondersteunen, het welligt mogelijk dat een derde wordt benoemd.»

— De miliciens van de ligting van 1856, welke thans nog bij verschillende korpsen van het leger in actieve dienst zijn, zullen met den laatsten Junij a. s. met groot verlof naar hunne haardsteden worden teruggezonden.

— Ter teregtzitting van den Hoogen Raad, kamer van strafzaken, heeft de advocaat-generaal *Romer* zijne conclusie genomen in de zaak van de vier Javanen *Sidin c. s.*, door het Provinciaal Geregtshof in Gelderland tot tuchthuisstraf veroordeeld wegens gewapende rebellie jegens den kapitein en den eersten stuurman van het koopvaardijschip *Theetis*. De Advocaat Generaal heeft de vijf aangevoerde middelen van cassatie ongegrond geoordeeld en mitsdien geconcludeerd tot verwerping van het beroep cum expensis. De uitspraak is bepaald op den 1 Junij.

— Z. M. heeft eene commissie benoemd tot formatie van een centraal bureau van statistiek. Tot leden dier commissie heeft Z. M. gekozen: mr. *J. Ackersdijck*, te Utrecht; mr. *P. W. Alstorphius Grevelink*, te 's Gravenhage; mr. *G. A. Tobben*, te Middelburg; mr. *L. A. J. W.* baron *Sloet*, te Arnhem, en mr. *S. Vissering*, te Leyden. Mr. *M. M. von Baumhauer*, referendaris bij het Departement van Binnenlandsche Zaken, is aan die commissie toegevoegd, ten einde daaraan de noodige inlichtingen en bescheiden te doen geworden.

— Een Inspecteur van het lager onderwijs in eene der provincien, heeft aan eene belanghebbende, op eene vraag deswege gedaan, geantwoord: »dat eene acte als schoolhoudster in de eene provincie verkregen, geen regt geeft om in eene andere als secondante werkzaam te zijn en dat zulks evenmin geoorloofd was onder de wet van 1806 als onder die van 1857."

— Men meldt ons uit de gemeente Zevenbergen, dat de plaatselijke schoolcommissie, bestaande uit de heeren *A. van Gils*, *C. C. Vogel*, *S. T. de Visser*, *A. Wijne* en *H. Littooij*, aldaar op den 18den dezer is beëedigd en geïnstalleerd, en dat zij uit haar midden tot voorzitter heeft gekozen de heer *C. C. Vogel* en tot secretaris de heer *S. T. de Visser*.

— Naar wij vernemen, zegt de *Stoompost*, is de concessie van den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg, dat is die van Vlissingen naar de Maas, tegenover Venlo, dezer dagen door den Minister van Binnenlandsche Zaken ingetrokken, waarschijnlijk omdat de onderneming, die zich het maken van dien weg had aangetrokken, niet bij magte was dat, zonder aanzienlijke ondersteuning van den Staat, ten uitvoer te leggen en tot dusver omtrent de mate van ondersteuning, die aan spoorweg-ondernemingen hier te Lande zal te beurt vallen, nog niets schijnt te zijn beslist.

— Men schrijft uit Oosterhout, 13 Mei. In den afgeloopen nacht ten 2 ure ontstond alhier brand in de woning van *J. v. d. Steen*, staande op het gehucht Slotjesveld, onder deze stad, welke benevens eene daarnaast staande arbeiderswoning geheel in de asch is gelegd. Drie huisgezinnen zijn daardoor van dak beroofd; het vee en de huismeubelen zijn grootendeels gered. De schade wordt op circa *f* 2000 begroot. De gebouwen zijn voor brandschade verzekerd. Er bestaat vermoeden, dat de brand aan moedwil moet worden toegeschreven.

— Dezer dagen heeft te Vlissingen de aanbesteding plaats gehad van eene dubbele ijzeren draaibrug, ter vervanging van de oude houten ophaalbrug aan de beurs. Tot de inschrijving waren alleen die fabriekanten toegelaten welke meer dergelijke werken hadden daargesteld. Er waren slechts drie inschrijvingsbiljetten ingekomen, waarvan het laagste bevonden werd dat van de heeren Wed. *A. Sterkman en Zoon*, te 's Hage, aan wie dan ook dit werk is gegund.

— Te 's Hage heeft zich thans eene vereeniging gevormd, die zich ten taak heeft gesteld eene inschrijving te openen tot het vinden der benoodigde gelden ter volledige restauratie van de Groote of St.-Jacobskerk, met het doel om wanneer het vereischt bedrag daarvoor mogt worden gevonden, die som aan het kollegie van kerkvoogden en notabelen aan te bieden, opdat deze, na gehouden overleg met het stedelijk bestuur, dit eerbiedwaardig gebouw naar de eischen der Gothische bouwkunst kunnen doen herstellen zonder schade voor de inkomsten der kerkelijke gemeente. Men vleit zich dat dan tevens aan den toren een aan het geheel beantwoordende waardige opbouw gegeven zal worden, waardoor dit kerkgebouw onder de merkwaardige voortbrengselen der bouwkunst zijn rang zal hernemen.

— Naar men verneemt is de ingenieur *Michaelis* van Gouvernementswege belast om het terrein voor een spoorweg van Amsterdam naar het Nieuwe Diep op te nemen.

— Van Rijkswege is een aanvang gemaakt met het opnemen van eene spoorweglijn van Arnhem naar Groningen en Friesland. De rigting in Gelderland wordt opgegeven als volgende te zullen zijn: Van den Rijnspoorweg door het Arnhemsche- en Velpschebroek achter om Biljoen naar de Steeg; daar over den straatweg en verder ten noordwesten van dien straatweg langs Dieren door Spankeren achter om de Wildbaan en de Bosch ten oosten langs de Engelenburg naar Zutphen; daar over den IJsel met eene brug waar vroeger de schipbrug lag, verder langs den hoofdwal in de rigting van de Laatste Stuiver door Eefde, westwaarts van het Joppe naar de grenzen van Overijssel.

— De wettig gedomicilieerde bevolking van Rotterdam, welke op den 1 Januarij 1857 bedroeg 99,793 zielen (45,493 mannelijk en 54,299 vrouwelijk), beliep op den 31 December ll. 102,812 zielen (46,981 mannelijk en 55,131 vrouwelijk).

— In de *Utrechtsche Courant* leest men:

»Voor eenige dagen maakten wij melding, dat de 2de luitenants-vereeniging *Inter Nos* eene serenade had gebragt aan een verdienstelijk oud-luitenant, die tot hooger betrekking geroepen, de stad met der woon verliet. Dienaangaande vernemen wij nog het volgende: Voor ruim twee jaren hebben de tweede luitenants van het garnizoen alhier deze vereeniging opgerigt, met het doel, bevordering van kameraadschap en wetenschappelijk verkeer der verschillende wapens.

»Deze vereeniging van luitenants bragt bij gelegenheid dat majoor *Camerlingh* dit garnizoen verliet, eene hulde aan zijnen niet genoeg te waarderen roem, verworven in den luitenantsrang, gedurende de verdediging van de Citadel van Antwerpen, waarvoor hij ook te regt is versierd met het ridderkruis der Militaire Willemsorde, 3de klasse, eene onderscheiding, die zeldzaam iemand in ons leger is ten deel gevallen. Het kan wel niemand verwonderen, dat deze hulde door jeugdige officieren gebragt aan een hoofdofficier, met roem in 's Lands geschiedbladen vermeld, bij ons den lust opwekte deze serenade uitvoeriger te bespreken dan gewoonlijk betreffende zoodanig eerbewijs geschiedt.

»De vereeniging was begeleid van de muzijk van het onlangs hier in garnizoen gekomen 7de regiment infanterie, waarvan een gedeelte op de Citadel van Antwerpen getuige was van den heldenmoed van dezen verdienstelijken hoofdofficier.

»Genoemde officier onlangs bevorderd tot majoor Provinciaal-Adjudant in de provincie Limburg, verliet thans het korps, waarbij hij gedurende meer dan 43 jaren deel heeft uitgemaakt en dat ongeveer verdienstelijk gediend was."

— In de *Arnh. Ct.* leest men: »Er worden alhier vele toebereidselen gemaakt voor de schutters-vereeniging te houden op het Musis der maand Julij. Behalve de prijzen, die van wege de stad en van particulieren zullen worden gegeven, heeft Z. M. de Koning, als beschermheer der vereeniging *Willem III*, eene som van 500 gulden geschonken, om te besteden tot aankoop van eenig stuk zilverwerk als eersten prijs. Ook zal aan deze vereeniging namens den Koning eene prachtige banier vereerd worden, welke bij dat feest voor het eerst openlijk ontrold zal worden; terwijl evenzeer door Z. M. ten gebruike van het feest de groote tent, welke op het Loo, bij de daar plaats hebbende feesten gebruikt wordt, beschikbaar gesteld zal worden."

— Uit Gramsbergen schrijft men van den 16den Mei: »Als een bewijs, dat het voedergebrek alhier bijna zijn hoogste toppunt heeft bereikt, is slechts noodig te melden, dat dezer dagen in deze gemeente zestien koeijen den hongerdood is gestorven."

GRAANMARKT.

AMSTERDAM den 17. Mei.

Poolsche TARWE als voren, Roode iets hooger verk.; 129/130 ℔ O. Poolsche *f* 305, *f* 307; 127, 129 ℔ mind. dito *f* 280, *f* 297; 133, 134 ℔ Nassaud. *f* 270, *f* 275; 161 ℔ N. Bovenl. *f* 270; 120 ℔ J. Vriesche *f* 225.

ROGGE tot vorige prijzen met redelijken handel: 126, 128, 130 ℔ Pruissische *f* 174, *f* 180, *f* 188; 127 ℔ Galatz *f* 178; 116 ℔ Petersb. *f* 165 cont.; 118 ℔ J. dito *f* 160; 126 ℔ N. Belg. *f* 182.

GERST in een doen: 114 ℔ N. Deensche *f* 179.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD najaar 1 P. vl. lager; Groninger 72 P. vl. op 6 w. v. Olie te leveren in Sept., Oct. en Nov. 82 P. vl. Tegen aanst. Woensdag in veiling aangeslagen circa 42 last Oost-Ind. Koolzaad.

LIJNZAAD zonder handel.

RAAPOLIE op 6/w. *f* 47½ [illegible] Sept. *f* 46½ à *f* 46½; 1 Oct. *f* 47 à *f* 46¾; 1 Nov. *f* 47 [illegible] 1 Dec. *f* 47½ à *f* 47.

LIJNOLIE: op 6/w *f* [illegible] 36 à ¼, 1 Sept. *f* 37¼, 1 Oct. *f* 37½, 1 Nov. *f* 37½ à [illegible] *f* 37¼.

HENNEPOLIE [illegible] 40½, vlieg. *f* 39.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks *f* 77 à *f* 82.

LIJNKOEKEN, per 104 st. *f* 12 à *f* 15.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

VAN DEN 18 MEI 1858

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	8,50	tot *f*	9,00.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	5,75	» »	6,10.
Het dito dito Boekweit Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» »	7,50	» »	8,00.
Een dito pond Boter	» »	0,83	» »	0,86
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» »	2,20	» »	2,50
Het 1000 Eiken Telhout			»	3,31
Het 1000 Doof Hout			»	2,75
De kar Spaanders			»	4,10
De » Struiken			»	4,50
De 100 Mutsaard	van *f*	3,50	tot »	4,00.

235e STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

4e. TREKKING. Nos. 5823 en 6926, ieder *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (18 *Mei*) waren de fondsen genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{15}{16}$, 64; 3 pCt. $76\frac{1}{4}$; 4 pCt. $97\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$; Handelm. 142, $\frac{1}{2}$; Belgie $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{7}{16}$; Rusland 5 pCt. 105, $\frac{1}{8}$; dito 1828—29 $104\frac{3}{8}$; 4 pCt. 1840 $85\frac{13}{16}$; Id. bij Stieglitz $85\frac{3}{8}$; 5 pCt. 1854 98; dito 1855 $101\frac{1}{4}$; Spanje $1\frac{1}{2}$ pCt. $26\frac{5}{16}$; 3 pCt. $37\frac{1}{2}$; Portugezen te Londen 3 pCt. 46; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $74\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; Zilver Nat. 5 pCt. $76\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$; Zilver 1849—54 $86\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $38\frac{3}{4}$; Venezuela $36\frac{1}{4}$; Uitgest. $14\frac{3}{8}$.

Advertentiën.

*** Na tijdig te zijn voorzien van de laatste H. H. Sacramenten der Stervenden overleed te *Tilburg*, op den 16. Mei 1858, in den ouderdom van bijna 81 jaren, onze waarde Moeder en Behuwdmoeder ANTONIA VAN MEURS, Weduwe van den Heer ARNOLDUS ANTONIUS XAVERIUS DE KRUIJFF.

Uit aller naam,

G. T. A. DE KRUIJFF,

Ridder M. W. O. Gepensd. Kapitein.

*** Geen **CREDIET** te verleenen aan JAN DE BRUIN ook genaamd JAN LIJMBACH, als zullende door mij niet worden betaald.

P. LIJMBACH.

VENNOOTSCHAP.

Bij onderhandsche acte van den Veertienden Mei achttien honderd acht en vijftig, geregistreerd als volgt, No. 879, in duplo geregistreerd te *Breda*, den vijftienden Mei achttien honderd acht en vijftig, deel 51, folio 158 verso vak 7, houdende twee bladen en geen renvooijen. Ontvangen voor regt van maatschap twee gulden veertig cents, met de acht en dertig opcenten, drie gulden een en dertig en een halve cents. De *Ontvanger* (geteekend) VAN MEURS, en bij extract ingeschreven ter Griffie van de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, is tusschen 1o. JACOBUS JOHANNES DE WIJS, Smid, 2o. ANTONIUS ALEXANDER DE WIJS, partikulier, 3o. CATHARINA HELENA DE WIJS, partikulier, allen wonende te *Breda*, 4o. PETRUS JOSEPHUS DE WIJS, Banketbakkersbediende, wonende te *Rotterdam*, en 5o. JOHANNES HERMANUS ANTONIUS SCHWITRING, Smid, wonende te *Breda*, aangegaan eene Vennootschap, onder de firma van HENDRIK DE WIJS, gevestigd te *Breda*, tot onderwerp hebbende: — eene Smederij, Handel in vervaardigde IJzeren Voorwerpen, in IJzerwaren en in Steenkolen. — Zijnde ingegaan den zevenden Februarij achttien honderd acht en vijftig, voor eenen onbepaalden tijd, en zulks onder Voorwaarden: dat de Vennoot SCHWITRING alleen de bevoegdheid heeft tot teekening en het aankoopen voor de Vennootschap, — dat tot het opnemen van gelden de goedkeuring van alle Vennooten vereischt wordt, — dat tot den verkoop der voorhanden zijnde waren alle gelijkelijk bevoegd zijn, — dat diegene der Vennooten die in het huwelijk mogt treden, van af de voltrekking zal ophouden Vennoot te zijn, — dat ieder der Vennooten de Maatschap kan verlaten, drie maanden na gedane opzegging aan de overige Vennooten, — en dat in geval van huwelijk, uittreding of overlijden van een of meer der Vennooten, deze Vennootschap tusschen de overblijvende Vennooten onder dezelfde Firma en Voorwaarden kan blijven bestaan.

Geschiedende deze Bekendmaking ter voldoening aan artikel 28 Wetboek van Koophandel.

*** De VENNOOTSCHAP onder de firma van C. KOENE EN COMP., ten doel hebbende eene dagelijksche Stoombootdienst van *Geertruidenberg* op *Rotterdam* v. v., opgerigt den 1. Januarij 1847, is op den 9. Februarij 1858 ontbonden.

*** Tegen 1. September aanstaande wordt te dezer Stede IN HUUR gevraagd een

GEMEUBLEERD KWARTIER,

ter bewoning voor een huishouden. Adres *franco*, onder de Lett. P., aan de Uitgevers dezer.

WORDT TE HUUR GEVRAAGD

tegen Augustus of September aanstaande:

Een **HUIS** met **TUIN**, in de omstreken van *Breda*, alwaar eene goede School is en eene Protestantsche Kerk niet te ver verwijderd.

Verzoeke opgave van Huurprijs, getal Kamers en eenige beschrijving, met *franco* Brieven, onder Lett. B, bij den Boekhandelaar P. G. VAN LOM, Kalverstraat te *Amsterdam.*

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *ZWALUWE*, zullen op *Woensdag den 2. Junij* 1858, des voormiddags ten *Elf ure*, ten Raadhuize aldaar, aan den minst Inschrijvenden, in 't openbaar

AANBESTEDEN:

Het doen van HERSTELLING en VERNIEUWING aan den tweeden rand, Leijendak en Toren, staande op het Kerkgebouw der Hervormde Gemeente te *Hooge Zwaluwe*, met de leverantie van af de daartoe gevorderde Bouwstoffen.

Het Bestek en Voorwaarden ligt ter lezing ter Gemeente-Secretarie, op alle Werkdagen, van 's morgens 9 tot 's middags 12 uren, terwijl de locale aanwijzing van het werk zal worden gedaan op *Maandag den* 31. *Mei* 1858, van voormiddags 9 tot 12 uren.

HOOGE ZWALUWE, den 18. Mei 1858.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

P. L. DE JONGH Dz.

De Secretaris,

A. J. VOS.

VERPACHTING VAN RUIM 400 BUNDERS EXTRA BESTE

HOOI- EN WEILANDEN.

Op Dingsdag den 25. Mei 1858, des middags ten Twaalf ure, zal op het Polderhuis van den Bruinenhoekschen Waard, ten overstaan van den Notaris D. MIDDELKOOP, residerende te Dussen, in Perceelen worden Verpacht:

De extra schoone HOOI- en WEILANDEN van den hoogomkaden Polder den BRUINENHOEKSCHEN WAARD, of HOOGE POLDER, gelegen bij Kijfhoek.

Informatie te verkrijgen ten Kantore van den Rentmeester C. G. 'T HOOFT, te Dordrecht, alsmede bij den Opziener J. VAN BREUGEL, op denzelfden Polder, die daags voor en op den morgen van de Verpachting aanwijzing zal doen.

Goldberger's Kettingen

hebben vele menschen hier te lande genezen van rheumatische hoofdpijn, doofheid, hartkloppingen, verlamming, zware chronische hoofdpijn en daardoor veroorzaakte toevallen en duizelingen, pijn in de lenden, gewrichtspijn, knuppeljicht, aangezigtspijn, kiespijn, kramp in de borst en in de kuiten, oorpijn, zwellingen, enz.

De vele attesten, die ons toegezonden zijn, kunnen belangstellenden in Goldberger's Brochure vinden, waarin ook gebruiksaanwijzing, doctorale attesten en goedkeuringen, verschillende wetenschappelijke verhandelingen over de werking dezer Kettingen, enz., te lezen zijn. Deze Brochure wordt gratis afgegeven in alle Dépôts van het VERKOOPHUIS.

GOLDBERGER'S KETTINGEN kosten *f* 1,80, 2,70, *f* 3,60 en 5,40.

GOLDBERGER'S OORMAGNETEN *f* 1,80 het paar.

GOLDBERGER'S GALV. ELECTR. RINGEN *f* 1,20 en *f* 1,80 het stuk.

Amsterdam, Verkoophuis.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Breda, Wed. Wiercx Folla.	Leur, L. van den Berg.
» J. C. Kannemans v. Dashorst.	Oosterhout, Gebr. Driessen.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
» P. F. Appelboom, Apoth.	Steenbergen, W. v. d. Kerkhoff.
» C. H. Veraart.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Boxmeer, G. Muller.	Tholen, T. J. Maas.
Eindhoven, A. Beguin.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.
Helmond, A. H. Martin.	

En in de andere Steden in de bekende Dépôts.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.